

Tilivelvollisten nimeäminen Keski-Suomen hyvinvointialueen toimintakertomukseen ja tilinpäätökseen 2024

Tarkastuslautakunta 16.01.2025 § 7

Valmistelija

-

Selostus asiasta

Hyvinvointialuelain 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää tilivelvollisten nimeämisestä ja 130 §:n 1 mom. mukaan tilintarkastajan on annettava aluevaltuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Tilintarkastuskertomuksessa on myös esitettävä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus. Laki ei vaadi tilivelvollisten määrittelemistä ennakolta. Tilivelvollisten ja muiden vastuullisten kannalta on kuitenkin selkeämpää, jos he tietävät, keitä vastuuvapauslausuma koskee. Viime kädessä hyvinvointialueen vastuunalaisella tilintarkastajalla on kuitenkin harkintavalta tilivelvollisten määrittelemisessä. Tilivelvollisten määrittelyä päivitetään muun muassa organisaatio- ja hallintosääntömuutosten yhteydessä.

Hyvinvointialuelain tarkoittamia tilivelvollisia ovat aluehallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä kunkin tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Johtavina viranhaltijoina voidaan pitää ainakin toimielimen esittelijöitä sekä toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita. Tilivelvollisuus koskee myös toimielimen varajäseniä siltä osin, kun he osallistuvat kokouksiin, viranhaltijoiden sijaisia heidän toimiessaan tilivelvollisen viranhaltijan sijaisena sekä tilivelvollisen esittelijän sijaista.

Valtuutetut eivät aluevaltuuston jäsenenä ole tilivelvollisia eikä heihin voida kohdistaa muistutusta. Aluevaltuutettu voi olla tilivelvollinen muun toimielimen jäsenenä.

Tilivelvolliset on määriteltävä muun muassa sen vuoksi, että tilintarkastuslain 130 §:n 2 ja 3 mom. mukaan, jos tilintarkastaja havaitsee, että hyvinvointialueen hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai aluevaltuuston päätöksiä, eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, on tilintarkastuskertomuksessa tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus.

Tilivelvollisen toiminta tulee arvioitavaksi ja tilivelvolliseen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus, ei pelkästään tilivelvollisen itsensä, vaan myös hänen alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä johtuen (sisäisen valvonnan näkökulma).

Jos tilivelvolliselle on myönnetty vastuuvapaus, ei häntä kohtaan enää voida esittää siviilioikeudellisia vahingonkorvausvaatimuksia. Rikosoikeudellinen vastuu kuitenkin säilyy yleensä myös sen jälkeen.

Tarkastuslautakunnan yhtenä hyvinvointialuelain 125 §:n mukaisena tehtävänä on valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Koska luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tilivelvollisuus liittyy läheisesti hallinnon ja talouden tarkastukseen, on perusteltua, että tarkastuslautakunta valmistelelee aluevaltuustolle tilivelvollisten nimeämistä koskevan päätöksen.

Tilivelvollisten nimeämisestä päättää aluevaltuusto. Tilivuodelta annettavassa tilinpäätöskertomuksessa esitetään, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimialueen tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus.

Esittelijä

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta päättää:

1) Asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä ja että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

2) Esittää aluevaltuustolle päätettäväksi, että Keski-Suomen hyvinvointialueen tilivelvollisia ovat liitteessä mainitut toimielinten jäsenet, esittelijät ja viranhaltijat. Tilivelvollisuus koskee myös toimielimen varajäseniä siltä osin, kun he osallistuvat kokouksiin, viranhaltijoiden sijaisia heidän toimiessaan tilivelvollisen viranhaltijan sijaisena sekä tilivelvollisen esittelijän sijaista.

Asian kokouskäsittely:

Heli Tunturi-Kemppainen ilmoitti olevansa esteellinen (peruste: hallintolaki 28.1 § kohta 1, asianosaisjäävi) ja poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 12.29-12.34.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tarkastuslautakunta 07.03.2025 § 29
2949/02.00.02/2024

Valmistelija

Arviointijohtaja Heli Tunturi-Kemppainen p. 040 4826 499

Selostus asiasta

Hyvinvointialuelain (611/2021) 22 §:n 13-kohdan mukaan aluevaltuusto päättää tilivelvollisten nimeämisestä.

Keski-Suomen hyvinvointialueella on aiemmin ollut käytössä menettelytapa, jossa tilivelvolliset on määritelty talousarvion laadinnan yhteydessä. Aluevaltuusto on 10.12.2024 § 70 päättänyt vuoden 2025 tilivelvollisista seuraavaa: "Keski-Suomen hyvinvointialueen tilivelvollisia vuonna 2025 ovat aluehallitus ja sen jaostot, lautakunnat ja seuraavat viranhaltijat: hyvinvointialuejohtaja, toimialajohtajat, vastuualuejohtajat sekä professiojohtajat".

Sekä luottamushenkilöiden että viranhaltijoiden tilivelvollisuus liittyy läheisesti hallintoon ja tarkastukseen, joka on Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön 90 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan tehtävä. Tämän takia olisi perusteltua jatkoon kannalta, että tarkastuslautakunta valmistelee valtuustolle tilivelvollisten nimeämistä koskevan päätöksen johtuen tehtävistään. Tämä tapahtuisi tarkoituksenmukaisimmin samassa valmisteluaikataulussa seuraavan vuoden talousarviokäsittelyyn nähden.

Huomioitavaa on, että vaikka aluevaltuusto omassa päätöksenteossään hyväksyy tilivelvollisten luettelon, tämä ei kuitenkaan rajoita tilintarkastajan harkintaa siitä, keneen mahdollinen tilintarkastuskertomuksessa esitetty muistutus kohdistettaisiin.

Tilinpäätöksen hyväksymisessä aluevaltuusto päättää samalla vastuuvapaudesta tilivelvollisille tarkastuslautakunnan esityksestä. Vastuuvapauden myöntämisen jälkeen siviilioikeudellisten vahingonkorvausvaatimusten esittäminen ei ole enää mahdollista. Sen sijaan rikokseen perustuvia vaatimuksia voidaan esittää virkarikosoikeuden käynnissä myöhemminkin.

Esittelijä	Arviointijohtaja Tunturi-Kemppainen Heli
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta 1) toteaa, että aluevaltuusto on päättänyt tilivelvollisten nimeämisestä vuodelle 2025 ja 2) antaa arviointijohtajan valmisteltavaksi päätöksen tilivelvollisten määräämisestä vuodelle 2026, joka tuodaan päätöksentekoon syksyllä 2025.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.